

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **FAU s. r. o.**
sídlem Pekařská 1639/79a, 747 05 Opava
zastoupeného advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem
sídlem Českobratrská 1403/2, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2018 č. j. 27039/18/5100-41454-709635,
ve věci nespolehlivosti plátce daně z přidané hodnoty,

takto:

- I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 13. 6. 2018 č. j. 27039/18/5100-41454-709635 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Alfréda Šrámk, advokáta se sídlem Českobratrská 1403/2, 702 00 Ostrava.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

A.

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného,
jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu ze dne 18. 8. 2017 č. j. 138300/17/4300-12711-109964, kterým byl žalobce prohlášen nespolehlivým plátcem daně pro daňové nedoplatky na dani z přidané hodnoty za období 1. 9. – 13. 12. 2016 s daty splatnosti 25. 10. 2016, 25. 11. 2016, 27. 12. 2016 a 16. 1. 2017.
2. Žalobce namítá, že nespolehlivým plátcem daně má být jen pro existenci zajišťovacích příkazů Specializovaného finančního úřadu ze dne 23. 9. 2016 a Celního úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dnů 23. 9. 2016 a 30. 9. 2016, které byly ihned po jejich vydání exekuvány. Všechny tyto zajišťovací příkazy však byly v soudním přezkumu shledány nezákonnými.
3. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Zastává názor, že v řízení o nespolehlivém plátcovství nelze zohlednit žalobcovu argumentaci, že žalobce nesplnil své daňové povinnosti jen pro nezákonnost jednání orgánů finanční a celní správy. Samotnou existenci daňového nedoplatku ani jeho trvání žalobce nerozporuje.

B.

4. Soudu je z jeho činnosti, zejména ze spisů zdejšího soudu sp. zn. 22 Af 8/2017 a sp. zn. 22 Af 9/2017, dále známo, že žalobce byl do 23. 9. 2016 aktivním podnikatelem v obchodu s minerálními oleji. Hodnota jeho majetku dosahovala desítek miliónů Kč, žalobcův obrat dosahoval miliard Kč ročně, žalobce měl řádně složený záruku na zajištění provozu daňového skladu a kauci distributora pohonných hmot a sjednal i záruku u Allianz – Slovenská poisťovňa a. s. přijatou celní správou ve výši 100 mil. Kč. Rozhodnutím celního úřadu ze dne 22. 9. 2015 č. j. 6626316/2015-570000-11 bylo žalobci dokonce sníženo zajištění spotřební daně, když byl hodnocen jako finančně stabilní, řádně a včas plnící své platební povinnosti, plně schopen dostát svým finančním závazkům, aktivně spolupracující s daňovými orgány.
5. S ohledem na to, že tyto skutečnosti soud zná z úřední činnosti, soud již k nim další dokazování neprováděl (žalobcův důkazní návrh zamítl).

C.

6. Soudu je dále z jeho činnosti, zejména ze spisů zdejšího soudu sp. zn. 22 Af 8/2017 a sp. zn. 22 Af 9/2017, známo, že žalobce byl rozhodnutími Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 22. 4. 2015 a ze dne 7. 8. 2015 vyzván jako ručitel k úhradě nedoplatku na dani z přidané hodnoty za dlužníka VERAMI International Company s. r. o. v celkové výši 200 374 719,53 Kč. Žalobcova odvolání proti těmto rozhodnutím byla zamítnuta rozhodnutími Odvolacího finančního ředitelství z 22. 9. 2016 a z 13. 10. 2016.
7. Soudu je dále z jeho činnosti, zejména ze spisů zdejšího soudu sp. zn. 22 Af 8/2017 a sp. zn. 22 Af 9/2017, známo, že vůči žalobci byly ve dnech 23. 9. 2016 a 30. 9. 2016 vydány zajišťovací příkazy Speciálního finančního úřadu a Celního úřadu pro Moravskoslezský

Shodu s prvopisem potvrzuje

kraj k zajištění úhrady daňových povinností v celkové výši převyšující 540 mil. Kč. Tyto zajišťovací příkazy byly vydány jako okamžitě exekučovatelné, tj. bez jakékoli pariční lhůty. K okamžité exekuci též dne **23. 9. 2016** došlo, čímž „z minuty na minutu“ došlo k utlumení žalobcovy podnikatelské činnosti a zamezení jeho přístupu k aktivům. Žalobcova odvolání proti uvedeným zajišťovacím příkazům byla zamítnuta rozhodnutími Odvolacího finančního ředitelství ze dne 20. 10. 2016 a rozhodnutími Generálního ředitelství cel ze dnů 10. 11. 2016 a 12. 12. 2016. Pro úplnost je třeba dodat, že Generální ředitelství cel změnilo zajišťovací příkazy Celního úřadu pro Moravskoslezský kraj tak, že změnilo lhůtu splatnosti na tři dny, což ovšem s ohledem na proběhlou exekuci nemělo žádný efekt.

D.

8. Soudu je dále z jeho činnosti, zejména ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 22 Af 8/2017 známo, že všechna rozhodnutí Generálního ředitelství cel a všechny zajišťovací příkazy Celního úřadu

pro Moravskoslezský kraj, jak jsou tato rozhodnutí uvedena v bodě 7. tohoto odůvodnění, byla zrušena rozsudkem zdejšího soudu ze dne 22. 5. 2018 č. j. 22 Af 8/2017-113, který nabyl právní moci dnem 25. 5. 2018. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku krajského soudu byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019 č. j. 10 Afs 172/2018-42, který nabyl právní moci dnem 4. 4. 2019.

9. Soudu je dále z jeho činnosti, zejména ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 22 Af 9/2017 známo, že všechna rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství a všechny zajišťovací příkazy Specializovaného finančního úřadu, jak jsou tato rozhodnutí uvedena v bodě 7. tohoto odůvodnění, byla zrušena rozsudkem zdejšího soudu ze dne 14. 6. 2017 č. j. 22 Af 9/2017-84, který nabyl právní moci dnem 10. 7. 2017. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku krajského soudu byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2017 č. j. 4 Afs 140/2017-54, který nabyl právní moci dnem 1. 12. 2017. Ústavní stížnost proti rozsudku krajského soudu byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 24. 10. 2017 sp. zn. IV. ÚS 2863/17.
10. Konečně, krajský soud u dnešního jednání doplnil dokazování rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 9. 5. 2019 č. j. 29 Af 102/2016-335, který nabyl právní moci dnem 12. 6. 2019. Tímto rozsudkem Krajský soud v Brně zrušil veškerá rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství uvedená v bodě 6. odůvodnění tohoto rozsudku. S ohledem na okamžik právní moci rozsudku Krajského soudu v Brně nelze k dnešnímu dni určit, zda bude proti tomuto rozsudku podána kasační stížnost. To ovšem ničeho nemění na tom, že k dnešnímu dni je uvedený rozsudek pravomocný a vykonatelný.
11. Rozsudek Krajského soudu v Brně uvedený v odst. 10. tohoto odůvodnění navíc vychází z judikatury Nejvyššího správního soudu představovanou především rozsudkem ze dne 15. 2. 2018 č. j. 5 Afs 78/2017-33 „KOVÁŘ plus“ vydaným v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ve věci sp. zn. 22 Af 102/2014. Případně podanou kasační stížnost proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně proto pokládá podepsaný soud za jen stěží úspěšnou.
12. Soud tedy konstatuje, že veškerá rozhodnutí jsoucí produktem soustředěné akce orgánů finanční a daňové správy vůči žalobci, proběhlé zejména ve dnech 22. 9. – 23. 9. 2016, byla v soudním přezkumu zrušena. Veškeré zajišťovací příkazy přitom byly zrušeny již ke dni

Shodu s prvopisem potvrzuje

vydání nyní napadeného rozhodnutí, kterým byl žalobce prohlášen nespolehlivým plátcem daně.

E.

13. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí.

F.

14. S ohledem na datum vydání napadeného rozhodnutí se krajský soud zabýval otázkou, zda může při svém rozhodování přihlédnout i k rozsudku Krajského soudu v Brně uvedenému v odst. 10. tohoto odůvodnění, neboť přihlédnutím k němu by prolomil zásadu vázanosti skutkovým a právním stavem, který tu byl právě v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
15. Ústavní soud již v nálezu ze dne 2. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 605/03 vyslovil, že výklad zákona vycházející toliko ze slov a vět právního předpisu (jazykový výklad) představuje toliko prvotní přiblížení se k němu. Prolomení zásady uvedené v § 75 odst. 1 s. ř. s. není nemožné, musí jít ovšem o případy výjimečné, kdy by s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci nebylo možné důslednou aplikaci § 75 odst. 1 s. ř. s. akceptovat z hlediska ústavněprávního.
16. Na tento nálezný reagoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008 č. j. 2 Afs 9/2005-158, kde Nejvyšší správní soud připustil přihlédnutí k novějšímu rozsudku civilního soudu, kterým byla smlouva o převodu nemovitostí označena za absolutně neplatnou, při přezkumu rozhodnutí o povinnosti zaplatit daň z tohoto převodu. Rozhodující význam měla přitom skutečnost, že kupní smlouva byla neplatnou absolutně, tedy od samého počátku, a nemohla tak založit žádná práva.
17. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 9. 2011 č. j. 9 Afs 28/2011-181 připustil při přezkumu rozhodnutí o nařízení exekuce přihlédnout k pozdějšímu rozsudku správního soudu, jímž byl zrušen exekuční titul.
18. Další podmínky prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. definoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2013 č. j. 8 Azs 27/2012-65 tak, že se musí jednat o nové skutečnosti, které by mohly být pro rozhodování správního orgánu relevantní, tyto skutečnosti nebyly bez vlastního zavinění žalobce předmětem zkoumání správního orgánu a soud neshledá dostatečné záruky, že tyto skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení. Totéž pak Nejvyšší správní soud zopakoval i v dalších rozhodnutích (srov. např. rozsudek ze dne 2. 3. 2017 č. j. 10 Azs 315/2016-29. I rozsudek ze dne 12. 6. 2018 č. j. 9 Afs 69/2017-75 pokládá za základní podmínku prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. skutečnost, že účastníkovi se jinak ochrany nedostane (není jiná cesta k odstranění dopadů napadeného rozhodnutí).
19. Podle § 106ab odst. 1 písm. a) zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, nespolehlivý plátců nebo nespolehlivá osoba mohou požádat správce daně o vydání rozhodnutí, že nejsou nespolehlivými; žádost mohou podat nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, že jsou nespolehlivými.

20. Uvedené ustanovení je podle názoru soudu jasnou překážkou bránící po vydání rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o prohlášení nespolehlivým plátcem daně daňovému subjektu dosáhnout jakékoli revize jeho postavení. Nelze totiž požadovat po daňovém subjektu, jehož ekonomická situace byla ovlivněna nezákonným jednáním daňových orgánů s vyloučením možnosti obrany, aby po dobu 1 roku nesl zde předvídané následky, které jeho ekonomickou situaci již stěží pozvednou.
21. Prohlášení nespolehlivým plátcem má přitom neblahé dopady do podnikatelské činnosti subjektu, vůči němuž je nespolehlivost deklarována. Upozorňuje především veškeré (i potenciální) obchodní partnery, že obchodování s takovým subjektem je rizikové, neboť obchodní partner nespolehlivého subjektu se vystavuje ručení za nezaplacenou daň z přidané hodnoty. Jedná se tak v širším slova smyslu o sankcionování daňového subjektu.
22. S ohledem na právě učiněné závěry má krajský soud za to, že žalobce nemá v posuzované věci jinou ochranu než soudní zrušení rozhodnutí o prohlášení nespolehlivým plátcem, pročez je na místě ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. v nyní posuzované věci s ohledem na její specifčnost prolomit.
23. Krajský soud si je přitom vědom i rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2016 č. j. 6 As 47/2016-28, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že ani zrušení zajišťovacího příkazu, ze kterého byla dovozována ztráta bezdlužnosti jako podmínky pro registraci distributora pohonných hmot, není důvodem pro prolomení zásady vázanosti skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nelze ovšem přehlédnout skutečnost, že tak učinil v případě daňového subjektu, kterému byla poskytnuta pariční lhůta ke splnění zajišťovacího příkazu a daňový subjekt v této lhůtě daň nezajistil. Tím se právě podle krajského soudu případ řešený Nejvyšším správním soudem odlišuje od žalobcova případu, když žalobce neměl na dobrovolné splnění zajišťovacích příkazů ani minutu.
24. Proto krajský soud při svém rozhodování vychází i z rozsudku uvedeného v odst. 10. tohoto odůvodnění, jakkoli se jedná o rozsudek vydaný až po vydání nyní žalobou napadeného rozhodnutí. Stejně tak krajský soud vychází při svém rozhodování i z rozsudků Nejvyššího správního soudu, kterými byly zamítnuty kasační stížnosti proti rozsudkům zdejšího soudu rušícím zajišťovací příkazy.
25. Krajský soud tedy rekapituluje, že byla zrušena rozhodnutí o ručení za VERAMI International Company s. r. o. (která byla hlavním zdrojem obavy o finanční stabilitu žalobce) a byly zrušeny i zajišťovací příkazy ze dnů 23. 9. a 30. 9. 2016, které byly v září 2016 okamžitě exekuvány, čímž došlo k útlumu ekonomické činnosti žalobce. Důsledkem této situace byla žalobcova neschopnost dostát svým závazkům na dani z přidané hodnoty za dobu od 1. 9. 2016 do 13. 12. 2016.
26. Krajský soud současně nemůže odhlédnout ani od skutečnosti, že dnešního dne rozhoduje současně o žalobách žalobce proti rozhodnutím o:
 - zrušení povolení k provozování daňového skladu,
 - zastavení řízení o vydání nového povolení k provozování daňového skladu, a
 - pokutě za použití zajištění daně.

G.

27. Krajský soud se neztotožňuje s žalovaným v názoru, že v řízení o nespolehlivém plátcí by měla být zkoumána toliko existence nedoplatku, jeho výše a délka trvání. Ust. § 106a odst. 1 zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, totiž zní jinak: „*Poruší-li plátce závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tento plátce je nespolehlivým plátcem.*“
28. Z uvedeného plyne, že své povinnosti musí porušit plátce daně, a to závažným způsobem.
29. V posuzované věci není pochyb o tom, že žalobce porušil svou povinnost zaplatit daň včas, otázkou zůstává, zda lze dovodit, že se tak stalo „závažným způsobem“. Toto kritérium je přitom zákonodárcem stanoveno natolik obecně, že umožňuje zohlednit veškeré skutečnosti, které vyjdou v řízení najevo.
30. V řízení o nespolehlivém plátcí tedy bylo na daňových orgánech, aby zohlednily i jiné skutečnosti než existenci, výši a trvání nedoplatku; to však neučinily.
31. Žalobce namítal, že nedoplatky, které jsou mu vytýkány, vznikly a nebyly dosud zaplacený jen v důsledku jednání celní a finanční správy v září a říjnu 2016, které utlumilo žalobcovu ekonomickou existenci. Vytýkané nedoplatky jsou přitom jen ty, které žalobci vznikly bezprostředně po tomto jednání státních orgánů.
32. S ohledem na dosavadní obchodní historii žalobce (srov. odst. 4. tohoto odůvodnění) a s ohledem na nezákonnost razantních postupů finanční a celní správy vůči žalobci proběhlých zejm. ve dnech 22. 9. – 23. 9. 2016 (viz odst. 11. tohoto odůvodnění) dospívá soud k závěru, že ke vzniku a dosavadnímu nezaplacení předmětných nedoplateků došlo vskutku především v důsledku jednání orgánů daňové a celní správy, nikoli pro jednání, nejednání či opomenutí žalobce. Pokud by byla žalobci umožněna jeho další ekonomická existence, lze s velkou pravděpodobností usuzovat na to, že by žalobce předmětným daňovým povinnostem dostal tak, jak to činil do 22. 9. 2016.
33. To ovšem vede soud k závěru, že žalobce své daňové povinnosti neporušil *závažným způsobem*, tzn. nejsou splněny podmínky prohlášení žalobce nespolehlivým plátcem podle § 106a odst. 1 zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

H.

34. Proto soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

I.

35. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl v řízení procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:
 - a) zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč
 - b) náklady právního zastoupení advokátem
 - ▯) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:
 - 1) příprava a převzetí věci § 7, § 9 odst. 4 písm. d)

Shodu s prvopisem potvrzuje

2) sepis žaloby	§ 12 odst. 4	
3) účast u jednání	vyhl. č. 177/1996 Sb.	9 300 Kč
▮) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. ▮)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	900 Kč
▮) DPH 21% z částek uvedených pod písm. ▮) - ▮)	§ 57 odst. 2 s. ř. s.	2 142 Kč

Celkem

15 342 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 17. června 2019

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu